



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 28 listopada 2014 r.

PS-KNPS.431.6.45.2014.EZ

**Pani
Sabina Baryluk
p.o. Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Plac Wolności 13
56-160 Wińsko**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 22 – 23 września 2014 r. i 2 października 2014 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Ewelina Zygmunt – starszy inspektor wojewódzki: przewodniczący zespołu, Marta Bożek – starszy inspektor wojewódzki: kontroler, z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wińsku, Plac Wolności 13, 56-160 Wińsko z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 24 czerwca 2014 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2014 r.

W okresie objętym kontrolą - do dnia 30 czerwca 2013 r. jednostką kierowała Pani Danuta Tomków zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wińsku. Od dnia 1 lipca 2013 r. Wójt Gminy Wińsko powierzył pełnienie obowiązków Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wińsku Pani Marlenie Sokołowskiej-Kumaszka – do czasu wyłonienia Kierownika GOPS w drodze konkursu. Pani Marlena Sokołowska-Kumaszka jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 7 listopada 2014 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia. Protokół został podpisany przez Panią Sabinę Baryluk, której Zarządzeniem nr 477/2014 z dnia 16 października 2014 r. Wójt Gminy Wińsko powierzył pełnienie obowiązków Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wińsku. Powierzenie pełnienia obowiązków Kierownika GOPS w Wińsku udzielono na czas uzasadnionej nieobecności p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wińsku – Pani Marleny Sokołowskiej-Kumaszka.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wińsku w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z cyt. ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20. Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 12 nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2, pkt 1 i 5 ustawy. Natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3, 4 nie były realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano takich potrzeb.

Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 - zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.) do dnia 31.12.2013 r., a od dnia 01.01.2014 r. określonego Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 5, 7, 8, 9 nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

W Gminie Wińsko realizowane są zadania wskazane w art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej składała Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9), natomiast nie wytaczała powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5) oraz nie kierowała wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6).

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

- osoba zatrudniona na stanowisku p.o. kierownika jednostki nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej;
- brak uchwały dotyczącej zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego;
- przyjmowanie oświadczeń o sytuacji dochodowej niezgodnie ze stanem faktycznym;
- wypełnienie niewłaściwej części kwestionariusza wywiadu u osoby poszkodowanej w wyniku zdarzenia losowego;
- błędne wskazanie w podstawie prawnej decyzji przepisów zastosowanych przy rozstrzygnięciu sprawy;
- przeprowadzanie wywiadu środowiskowego w siedzibie Ośrodka;
- brak w Uchwale z dnia 30 czerwca 2006 r. (ze zmianami – Uchwała Nr LVI/341/2014 z dnia 12 lutego 2014 r.) dot. szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat oraz trybu ich pobierania kosztu 1 godziny świadczonych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych;
- brak decyzji właściwego organu w sprawie renty/emerytury;
- lakonicznie, nierzetelnie przeprowadzane wywiady środowiskowe w sprawach dot. przyznania usług opiekuńczych, objęcia pomocą osoby mającej trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- zagubienie decyzji dot. odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej;
- błędne ustalenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej oraz świadczenie osobie z zaburzeniami psychicznymi specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- brak wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych do alimentacji;
- błędne udokumentowanie dochodu przy zasiłku stałym oraz specjalistycznych usługach opiekuńczych świadczonych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- pobranie odpłatności za specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, gdy wyliczona kwota odpłatności była niższa niż 20 zł;
- brak weryfikacji decyzji przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie czasookresu przyznania usług.

W trakcie czynności kontrolnych dokonano następujących ustaleń:

Wójt Gminy Wińsko od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia przeprowadzenia konkursu i powołania nowego kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wińsku powierzył pełnienie obowiązków Kierownika tej jednostki p. Marlenie Sokołowskiej-Kumaszka. Pani M. Sokołowska-Kumaszka nie spełnia wszystkich wymogów odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazanych w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej, natomiast nie legitymuje się specjalizacją z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pani M. Sokołowska-Kumaszka jest w trakcie realizowania ww. specjalizacji - planowany termin zakończenia: 14.12.2014 r.

Organ kontrolny informuje, że powierzenie obowiązków kierownika Ośrodka jednemu z pracowników Ośrodka jest rozwiązaniem czasowym, możliwym do zastosowania w wyjątkowych sytuacjach i na czas ściśle określony. Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1202) „Jeżeli wymagają tego potrzeby jednostki, pracownikowi samorządowemu można powierzyć, na okres do 3 miesięcy w roku kalendarzowym, wykonywanie innej pracy niż określona w umowie o pracę, zgodnej z jego kwalifikacjami. (...)”. Od dnia 01.07.2013 r. do dnia 22.09.2014 r. nie ogłoszono konkursu na stanowisko kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wińsku.

Gmina Wińsko nie posiada uchwały określającej zasady zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego. Zgodnie z art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej rada gminy ma obowiązek podjąć uchwałę dot. zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w art. 96 ust. 2 cyt. ustawy, będące w zakresie zadań własnych gminy, które podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.

W dokumentacji dot. przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych ustalono, że w sprawie nr 5 (E.B.) do wniosków o pomoc notorycznie przyjmowane były błędne oświadczenia (w kontrolowanym okresie – 7 sztuk) z których wynikało, że Strona płaciła na rzecz osoby spoza rodziny alimenty w wysokości 450 zł zamiast, że otrzymywała taką kwotę na rzecz dziecka z którym wspólnie prowadzi gospodarstwo domowe. Zaznaczyć należy, że wszelka dokumentacja wytwarzana w sprawie jest środkiem dowodowym. Dokumenty urzędowe stanowią dowód tego, co zostało w nim urzędowo stwierdzone. Oznacza to, że powinny być sporządzone zgodnie ze stanem faktycznym, w sposób rzetelny, niezawierający omyłek (art. 75 k.p.a).

W sprawie nr 1 (Cz.D.) dot. przyznania i wypłacenia zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego stwierdzono, że wywiad środowiskowy z dnia 09.01.14 r. poprzedzający wydanie decyzji przyznającej specjalny zasiłek celowy przyznany wskutek zdarzenia losowego sporządzono na części I kwestionariusza wywiadu środowiskowego. Wejście w życie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. 2012 r., poz. 712) spowodowało, że wprowadzono uproszczony i skrócony formularz stosowany do opisu m.in.

takich sytuacji jak zdarzenie losowe, klęska żywiołowa. Zebrane w trakcie wywiadu (część VII kwestionariusza) niezbędne informacje umożliwiają ustalenie zasadności przyznania pomocy. Zatem wywiady przeprowadzane od dnia 07.07.12 r. należało sporządzać na stosownym formularzu.

Ponadto ustalono, że w sprawie nr 1 (Cz.D.) decyzją z dnia 21.01.14 r. nr GOPS.400.9.2014 i decyzją z dnia 24.01.14 r. nr GOPS.400.10.2014 udzielono pomocy w postaci specjalnego zasiłku celowego. W podstawie prawnej ww. decyzji, poza przywołaniem art. 41 ustawy o pomocy społecznej przywołano także art. 39 cyt. ustawy. Osoba ubiegająca się o przyznanie zasiłku celowego, o którym mowa w art. 39 ustawy o pomocy społecznej musi spełniać wymogi przewidziane w art. 8 ust. 1 cyt. ustawy, czyli dochód osoby lub na osobę w rodzinie nie może przekraczać przewidzianego kryterium uprawniającego do otrzymania świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej, jak również musi wystąpić jedna z przesłanek wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ww. ustawy lub inna przesłanka niewymieniona w tym przepisie, ale uprawniająca do otrzymania świadczenia pieniężnego.

Specjalny zasiłek celowy, zgodnie z art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej jest świadczeniem o wyjątkowym charakterze. Może on być przyznany „w szczególnie uzasadnionych przypadkach”, a więc w sytuacjach wyjątkowych, bowiem o możliwości jego przyznania decyduje sytuacja życiowa strony, w której się ona znalazła. Art. 41 reguluje kwestię przyznawania świadczeń pieniężnych osobom/rodzinom przekraczającym kryterium dochodowe.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzona jest ewidencja wyjść (wyjazdów) pracowników socjalnych w teren w godzinach służbowych. W trakcie kontroli 25 losowo wybranych wywiadów środowiskowych stwierdzono, że ewidencja wyjść służbowych nie zawsze pokrywała się z datami, w których pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy winien przebywać u osoby starającej się o pomoc. Powyższe nasuwa przypuszczenie, że wywiady środowiskowe nie były przeprowadzane w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny albo w miejscu ich pobytu, lecz w siedzibie Ośrodka.

Uchwałą z dnia 30 czerwca 2006 r. Rada Gminy ustaliła szczegółowe zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat oraz trybu ich pobierania (ze zmianami – Uchwała Nr LVI/341/2014 z dnia 12 lutego 2014 r.). Uchwała nie zawiera wskazania kosztu 1 godziny świadczonych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Stawka godzinowa za świadczone usługi opiekuńcze wynika z pism Wójta.

Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Zatem wskazać należy, że przytoczony przepis ustawy o pomocy społecznej stanowi, że to właśnie rada gminy jest organem właściwym do określenia szczegółowych warunków odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Oznacza to konieczność ustalenia przez radę gminy w uchwale szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania. Oznacza to również konieczność ustalenia kwoty odpłatności za realizację jednej godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W dokumentacji osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych - sprawa nr 2 (M.B.) i nr 3 (E.Cz.) i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – sprawa nr 2 (S.D.) stwierdzono brak decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury (...). Także do akt sprawy nr 7 (Cz.B.), któremu przyznano zasiłek stały nie dołączono decyzji właściwego organu w sprawie renty wspólnie zamieszkującej i gospodarującej Pani T.B. W dokumentacji znajdował się odcinek otrzymania renty z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku o przyznanie zasiłku stałego. Powyższe jest niezgodne z art. 107 ust. 5b pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi iż sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się również na podstawie decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury (...).

W sprawie nr 3 (E.Cz.) dot. przyznania usług opiekuńczych wywiady środowiskowe przeprowadzane były lakonicznie. Nie odzwierciedlały faktycznej sytuacji danej osoby/rodziny. Z wywiadów nie wynikało, czy jest to osoba samotna – nieposiadająca wstępnych lub zstępnych. W opisaney sprawie ma to kluczowe znaczenie, ponieważ zgodnie z podjętą Uchwałą w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – odpłatność ustalana jest w zależności od tego czy osoba gospodaruje samotnie i nie posiada wstępnych i zstępnych, czy też gospodaruje samotnie ale posiada wstępnych i zstępnych. Z dokumentacji wynika również, iż za zgodą podopiecznej pracownik socjalny wypełnia druki oświadczeń majątkowych, pod którymi Strona składa swój podpis. Na oświadczeniach wykazana jest nieruchomości w postaci domu. Nie wiadomo jednak do kogo należy nieruchomości ponieważ raz wskazywana jako właścicielka jest p. E.Cz. - oświadczenie z dnia 11.12.13 r. i 16.06.14r., innym razem p. M.Cz. – oświadczenie z dnia 05.12.12r., 7.06.13r., 05.04.13r.

Także w sprawie nr 2 (M.C.) dot. objęcia pomocą osoby mającej trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wywiad środowiskowy przeprowadzany został lakonicznie. Z treści wywiadu wynika, że osoba nadużywa alkoholu. W części dot. „Sytuacji osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków” nie ma żadnego zapisu odnośnie ewentualnego leczenia odwykowego.

Wywiad środowiskowy jest podstawowym instrumentem pracy pracownika socjalnego, który umożliwia mu zapoznanie się z sytuacją prawną i faktyczną osoby czy rodziny ubiegającej się o przyznanie świadczeń, a następnie podjęcie właściwych działań zmierzających do udzielenia właściwej pomocy, zatem powinien być sporządzony w sposób staranny i rzetelny. Jest bowiem protokołem z przesłuchania danej osoby, sporządzonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za udzielanie nieprawidłowych informacji. Z prawnego punktu widzenia wywiad środowiskowy jest środkiem dowodowym za pomocą którego organ administracji ustala sytuację faktyczną. Wypełniony druk wywiadu jest dokumentem urzędowym sporządzonym przez uprawnionego pracownika w prawem przewidzianej formie.

W toku kontroli nie przedłożono Kontrolującym decyzji dot. odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej A.M. i S.B. wydanych odpowiednio w dniu 31.10.12 r. i w dniu 30.10.12 r. Zasada jest, że przyznanie świadczenia z pomocy społecznej następuje w drodze decyzji administracyjnej - art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, z wyjątkami określonymi w ust. 2 cyt. przepisu. Gdy zrealizowana zostanie decyzja o umieszczeniu osoby w domu pomocy społecznej, stosownie do postanowień art. 59 ust. 1 ustawy organ gminy właściwy w dniu kierowania osoby do placówki wydaje decyzję ustalającą odpłatność za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej. W decyzji organ jest zobowiązany do wskazania adresata przyjętego rozstrzygnięcia, kwoty ustalonej odpłatności oraz od którego miesiąca odpłatność ta będzie naliczana. Organ administracji publicznej jest związany wydaną decyzją administracyjną od chwili wejścia tej decyzji do obrotu prawnego w wyniku

jej doręczenia lub ogłoszenia (art. 110 k.p.a.). Wyeliminowanie takiej decyzji z obrotu może nastąpić wyłącznie na zasadach określonych w k.p.a. Związanie organu administracji publicznej wydaną przez niego decyzją trwa do czasu uchylecia lub zmiany takiej decyzji w sposób przewidziany przez k.p.a.

W dokumentacji dot. ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej stwierdzono, że:

a) w sprawie nr 3 (H.B.) decyzją nr GOPS.443/P/1/2012 z dn.18.04.12r. ustalono odpłatność Strony za pobyt w placówce w wysokości 1 264,41 zł m-nie. W związku z waloryzacją renty od 01.03.13 r. do kwoty 1 867,32 zł (przekraczającej 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej) decyzją z dnia 26.03.13r. nr GOPS.443.1.2013 zmieniono odpłatność Strony za pobyt w placówce do kwoty 1 307,12 zł m-nie od 01.03.13r. Następnie w wyniku waloryzacji renty od 01.03.14r. do kwoty 1 896,17 zł (nieprzekraczającej 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej) zmieniono odpłatność Strony za pobyt w placówce do kwoty 1 327,32 zł m-nie od 01.03.14r.

Zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy, zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Z przepisów ustawy o pomocy społecznej nie wynika wprost, od którego momentu następuje zmiana odpłatności za świadczenie niepieniężne w przypadku zmiany sytuacji dochodowej strony. W takim przypadku powinno się stosować odpowiednio art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej uznając, iż zmiana odpłatności np. za pobyt w dps, a tym samym zmiana decyzji powinna nastąpić od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła faktyczna zmiana dochodu. Faktyczna zmiana dochodu nastąpi wówczas, kiedy zostanie stronie wypłacona kwota np. z tytułu renty bezpośrednio na konto, bądź osobiście.

W związku z powyższym w sprawie nr 3:

- w III.13r. H.B. winna nadal ponosić odpłatność za pobyt w placówce w wysokości 1 264,41 zł, a pozostałą różnicę powinna dopłacać Gmina. Zatem w III.13r. po stronie mieszkańca dps powstała nadpłata w kwocie 42,71 zł, którą należy zwrócić Stronie. Natomiast po stronie Gminy powstała niedopłata w tej samej wysokości, którą należy wyrównać na rachunek dps.
- w okresie III.14r.-X.14r. Strona nadal winna ponosić odpłatność w wysokości 1 307,12 zł m-nie. Zatem w okresie III.14r.-X.14r. po stronie mieszkańca dps powstała nadpłata w kwocie 161,60 zł ($1327,32 \text{ zł} - 1307,12 \text{ zł} = 20,20 \text{ zł} \times 8 \text{ m-cy} = 161,60 \text{ zł}$), którą należy zwrócić Stronie. Natomiast po stronie Gminy powstała niedopłata w tej samej wysokości, którą należy wyrównać na rachunek dps;

b) w sprawie nr 4 (K.W.) decyzją nr GOPS.443/2/2012 z dn.30.04.12r. ustalono odpłatność Strony za pobyt w placówce w wysokości 545,58 zł m-nie przyjmując dochód Strony w kwocie 779,41 zł. W związku z waloryzacją emerytury od 01.03.13r. do kwoty 817,83 zł (nieprzekraczającą 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej) decyzją z dnia 27.03.13r. nr GOPS.443.3.2013 zmieniono odpłatność Strony za pobyt w placówce do kwoty 572,48 zł m-nie od 01.03.13r. Strona winna nadal ponosić odpłatność w wysokości 545,58 zł m-nie.

Przyjęty tok postępowania jest niezgodny z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej, bowiem zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

W związku z powyższym ustalono, że w okresie III.13r.-X.14r. po stronie mieszkańca dps powstała nadpłata w łącznej kwocie 538 zł ($572,48 \text{ zł} - 545,58 \text{ zł} =$

26,90 zł x 20 m-cy = 538 zł), którą należy zwrócić Stronie. Natomiast po stronie Gminy powstała niedopłata w tej samej wysokości, którą należy wyrównać na rachunek dps.

W sprawie nr 3 (S.B.) osobie z zaburzeniami psychicznymi korzystającej ze specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania decyzją Nr GOPS.442.S.21.2014 z dnia 15.05.14r. zmieniono odpłatność za usługi opiekuńcze z kwoty 0,32 zł/1h do kwoty 0,63 zł/1h pomimo tego, iż dochód Strony nie zmienił się o kwotę 10% odpowiedniego kryterium dochodowego. Zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W związku z błędnie ustalonym dochodem w miesiącu maju 2014 r. Strona poniosła odpłatność za usługi w wysokości 25,20 zł (40 godz. x 0,63 zł). Z przedstawionej dokumentacji wynika, iż powinna być z niej zwolniona (40 godz. x 0,32 zł = 12,80 zł). Zgodnie z § 4 pkt 7 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych – jeżeli wyliczona kwota odpłatności za specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest niższa od kwoty określonej w art. 38 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej - (20 zł), odpłatności nie pobiera się.

W aktach osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych (sprawa nr 2 S.D. oraz nr 3 S.B.) stwierdzono, iż pomimo przyznania decyzjami administracyjnymi pomocy na okres marzec – kwiecień 2014 r. usługi świadczone były: w miesiącu marcu przez 2 dni, natomiast w miesiącu kwietniu nie były świadczone. W dokumentacji brak jakiegokolwiek adnotacji na temat przyczyny nierealizowania pomocy. Decyzje w powyższym zakresie nie zostały zmienione. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek przyznając usługi opiekuńcze ustala m.in. okres ich świadczenia. Przedmiotowe usługi dla mieszkańców Gminy Wińsko wykonywali pracownicy GOPS zatrudnieni na podstawie umowy o pracę. W okresie kiedy usługi nie były realizowane opiekunka przebywała na dłuższym zwolnieniu lekarskim. Posiadając wiedzę o dłuższej chorobie opiekunki należało zweryfikować decyzje przyznające pomoc w zakresie czasookresu przyznania usług. Zgodnie z art. 107 k.p.a. rozstrzygnięcie w decyzji administracyjnej dot. spraw z zakresu pomocy społecznej winno być sformułowane ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, bowiem kierowane jest do osób, które mogą mieć problemy z prawidłowym zrozumieniem jego treści.

W aktach sprawy nr 6 (T.S.), której przyznano zasiłek stały brakowało wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych do alimentacji. W kwestionariuszu wywiadu środowiskowego nie umieszczono informacji o ewentualnych trudnościach w nawiązaniu kontaktu z osobami zobowiązanymi do alimentacji. Zgodnie z art. 103 ustawy o pomocy społecznej jeżeli istnieją osoby, które zgodnie z obowiązkiem alimentacji mogą dostarczyć osobie potrzebującej niezbędnych środków utrzymania, to ich powinności wyprzedzają świadczenia z pomocy społecznej. Prawo do świadczeń z systemu pomocy społecznej należy zatem traktować jako wtórne i uzupełniające wobec alimentów.

Natomiast w sprawie nr 9 (R.B.) do wniosku z dnia 01.03.13 r. o przyznanie zasiłku stałego Strona złożyła oświadczenie o dochodach za I.13 r., zamiast za II.13 r. Także w sprawie nr 1 (S.P.) oraz nr 3 (S.B.) u podopiecznych korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania świadczonych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustalając sytuację dochodową Stron do dochodu przyjęto kwotę przychodów

z miesiąca złożenia wniosku zamiast z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku. Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o (...).

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenia:

1. Przedsięwziąć działania zmierzające do zatrudnienia na stanowisku kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wińsku osoby spełniającej bezwarunkowo wszystkie wymagania kwalifikacyjne wskazane w ustawie o pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1202).
Termin wykonania: niezwłocznie.
2. Przedsięwziąć działania zmierzające do podjęcia uchwały określającej zasady zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.
Podstawa prawna: art. 96 ust. 2, ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
3. W celu ustalenia sytuacji faktycznej osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia, a następnie podjęcie właściwych działań zmierzających do zaplanowania pomocy dopuścić jako dowód wszelką dokumentację sporządzoną zgodnie ze stanem faktycznym, w sposób rzetelny, niezawierający omyłek.
Podstawa prawna: art. 75 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzenia losowego ustalać wypełniając części VII kwestionariusza wywiadu.
Podstawa prawna: § 8 rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. 2012r., poz. 712).
Termin wykonania: na bieżąco.
5. W podstawie prawnej decyzji administracyjnej wskazywać konkretne przepisy prawa materialnego i prawa procesowego zastosowane przy rozstrzyganiu sprawy.
Podstawa prawna: art. 107 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).
Termin realizacji: na bieżąco.
6. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzać w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny albo w miejscu ich pobytu (...).
Podstawa prawna: § 2.3 rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. 2012 r., poz. 712).
Termin realizacji: na bieżąco.

7. Przedsięwziąć działania zmierzające do określenia w uchwale dot. szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat oraz trybu ich pobierania kosztu 1 godziny świadczonych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych

Podstawa prawna: art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.)

Termin wykonania: niezwłocznie.

8. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustalać na podstawie m.in. decyzji właściwego organu w sprawie renty/emerytury.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 5b pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. W celu ustalenia sytuacji faktycznej i prawnej osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia, a następnie podjęcie właściwych działań zmierzających do zaplanowania pomocy, rodzinne wywiady środowiskowe sporządzać starannie i rzetelnie, wypełniać wszystkie pola kwestionariusza wywiadu.

Podstawa prawna: § 2 ust. 5 rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 712),

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Mając na uwadze zapis § 6.6. części III. Zasady i tryb pracy Ośrodka - obowiązującego Regulaminu Organizacyjnego GOPS należy ewidencjonować i przechowywać dokumenty, w szczególności decyzje administracyjne, które wiążą organ administracji publicznej od chwili ich wejścia do obrotu prawnego w wyniku doręczenia lub ogłoszenia, do czasu uchylecia lub zmiany w sposób przewidziany przez k.p.a.

Podstawa prawna: art. 110, art. 155, art. 163 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

Termin realizacji: na bieżąco.

11. Przeliczenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej dokonywać gdy kwota zmiany dochodu mieszkańca przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Przeliczenia odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi dokonywać gdy kwota zmiany dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W związku z tym w poniższych sprawach zweryfikować odpłatność za dps:

- nr 3 (H.B.):

* rozliczyć nadpłatę za III.13r. - w kwocie 42,71 zł po stronie mieszkańca placówki i niedopłatę w tej samej wysokości po stronie Gminy;

* rozliczyć nadpłatę za okres III.14r.-X.14r. w łącznej kwocie 161,60 zł po stronie mieszkańca placówki i niedopłatę w tej samej wysokości po stronie Gminy;

- nr 4 (K.W.):

* rozliczyć nadpłatę za okres III.13r.-X.14r. w łącznej kwocie 538 zł po stronie mieszkańca placówki i niedopłatę w tej samej wysokości po stronie Gminy.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

12. Jeżeli istnieją osoby, które zgodnie z obowiązkiem alimentacji mogą dostarczyć osobie potrzebującej niezbędnych środków utrzymania przeprowadzać wywiady alimentacyjne u zobowiązanych do alimentacji.

Podstawa prawna: art. 103 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

13. Ustalając sytuację dochodową dokumentować przychody z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszone o (...).

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

14. Jeżeli wyliczona kwota odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest niższa od kwoty określonej w art. 38 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, nie pobierać odpłatności.

W związku z powyższym podopiecznemu korzystającemu ze specjalistycznych usług opiekuńczych (sprawa nr 3 S.B.) zwrócić odpłatność za usługi w kwocie 12,80 zł.

Podstawa prawna: § 4 pkt 7 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r., Nr 189, poz. 1598 ze zm., art. 38 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.))

Termin wykonania: niezwłocznie.

15. W rozstrzygnięciach decyzji przyznających pomoc w formie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi określać faktyczny okres objęcia pomocą. W przypadku braku możliwości realizowania usług z przyczyn kadrowych weryfikować decyzje przyznające pomoc w zakresie czasookresu przyznania usług.

Podstawa prawna: art. 50 ust. 4, 5, art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), art. 107, art. 110, art. 163 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Do wiadomości:

1. Pan Ryszard Mirytiuk – Wójt Gminy Wińsko
Urząd Gminy
Plac Wolności 2
56-160 Wińsko

2. a/a

Dorota Czajkowska
Kierownik
Wydziału Polityki Społecznej

E. a. a. a.